

IVJS infokiri september 2024

Toimunud tegevused:

14-15.09.2024 – Põdraseminar Ida-Virus

15.09.2024 – Laskevõistlus „Aru Kult“

21.09.2024 – IVJS üldkoosolek

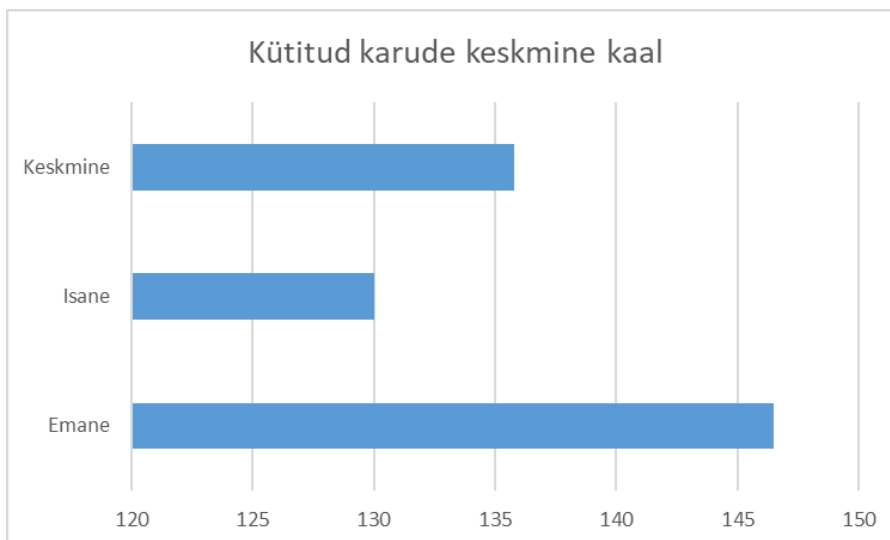
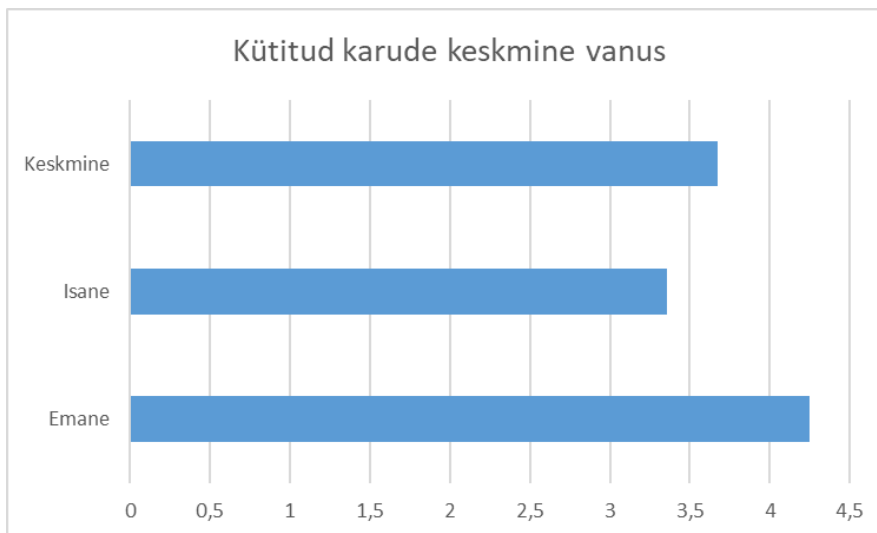
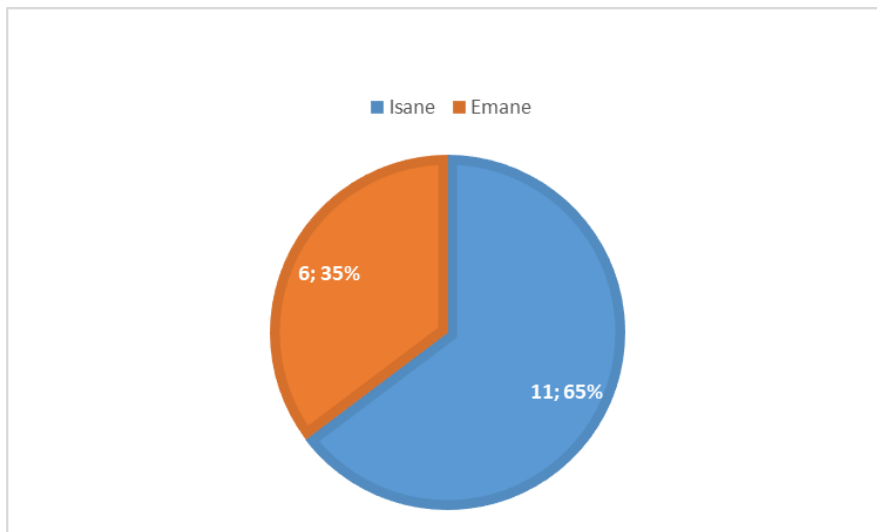
Eelseisvad tegevused:

19.10.2024 – Ida-Virumaa ühisjaht

1. Ida-Virumaa 2024 kütitud karude statistiline koond

Kütitud karude sooline struktuur

2. Halduslepingu teenuste hinnakiri muutub

Seoses eelmise aasta lõpus muutunud riigilõivuseadusega muutub alates 1. oktoobrist jahidokumentide hinnakiri.

2023. aasta lõpus kinnitati riigilõivuseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (vastu võetud 06.12.2023), milles muudeti ka jahiseaduse alusel tehtavate toimingute riigilõive. Muudatus jõustus 1. juulil 2024.

Kuna riigilõivud on aluseks osutatavatele teenuse hindadele, siis alates 1. oktoobrist 2024. a kinnitas juhatus väljastatavate jahidokumentide osutatavate teenuste hinnad järgmiselt:

	Toimingu nimetus	Hetkel kehtiv	Alates 1.10.24
1.	Jahitunnistuse andmise taotluse läbivaatamine	20 eurot	40 eurot
2.	Jahitunnistuse vahetamise, pikendamise või kehtivuse taastamise taotluse läbivaatamine	10 eurot	20 eurot
3.	Jahiteooriaeksami või laskekatse(eksami) vastuvõtmine (iga sooritus)	10 eurot	25 eurot
4.	Suuruluki laskekatse või vibujahi laskekatse vastuvõtmine (iga sooritus)	7 eurot	10 eurot
5.	Suuruluki laskekatse tunnistuse või vibujahi laskekatse tunnistuse väljastamine	3 eurot	10 eurot

Kõik hinnad sisaldavad käibemaksu.

3. Arhiivmaterjalide üle andmine Eesti Kaevandusmuuseumile.

21.09.24 andsime I osa oma arhiivmaterjalist üle Eesti Kaevandusmuuseumile

4. Ida-Viru laskesarja üldvõitja 2024 on Alutaguse jahtkond

15.09.2024 toimus Aru laskepiagas koos "Aru kuldiga" Ida-Virumaa laskesarja viimane etapp.

"Aru kult" tulemused:

Jkr	Jahtkond	Nimed	Punktid				Koht	Punkte
			VJM	JM	ind.kokku	msk.kokku		
1.	Avinurme	Andres Tooming	70	40	110	297	5	
		Sulev Tooming	50	35	85			
		Martin Oja	79	23	102			
2.	Alutaguse	Mihhail Turusev	75	34	109	310	3	
		Armin Vaino	69	33	102			
		Aleksandr Feldman	68	31	99			
3.	Maidla	Mardo Lemendik	84	47	131	358	1	
		Marten Saral	70	44	114			
		Risto Männi	91	22	113			
4.	Kiviõli	Ahti Neeme	41	7	48	204	7	
		Ülari Neeme	66	29	95			
		Kristo Rääk	44	17	61			
5.	Ontika	Arvo Simm	68	29	97	305	4	
		Allan Simm	54	38	92			
		Alar Süda	79	37	116			
6.	Maidla 2	Henri Tammann	79	40	119	313	2	
		Rain Pungas	80	8	88			
		Ardo Aamer	74	32	106			
7.	Sonda	Tambet Leinbock	59	35	94	261	6	
		Andres Leinbock	47	48	95			
		Rain Salk	34	38	72			
8.				0	0			
				0				
				0				

Ida-Virumaa kolme etapilise laskesarja üldvõit läks sellel aastal Alutaguse jahtkonnale, teise koha saavutas Maidla jahtkond ja kolmanda koha Avinurme jahtkond.

Jkr	Jahtkond	Punktid				Koht
		Avinurme	Konju	Aru	Kokku	
1	Maidla 1	6	6	10	22	2
2	Alutaguse	10	10	6	26	1
3	Kiviõli 1	0	4	0	4	7
4	Ontika	2	0	4	6	5-6
5	Avinurme	8	8	2	18	3
6	Voka	4	2		6	5-6
7	Sonda			0	0	8
8	Maidla2			8	8	4
9						

Kogu sarjast võtsid osa kokku 6 jahtkonda.

5. Aru kult 2024 tulemused

ARU KULT 2024					
VÕISTLUSTULEMUSED					
JAHIPÜSS JM-2			VINTRELV VJM-1		
NAISED			NAISED		
1.	Liis Purgats	18	1.	Liis Purgats	44
JUNIOR			JUNIOR		
1.	Marten Saral	44	1.	Marten Saral	70
MEHED			MEHED		
1.	Andres Leinbock	48	1.	Margus Miggur	93
2.	Mardo Lemendik	47	2.	Risto Männi	91
3.	Margus Miggur	47	3.	Mardo Lemendik	84
SEENIOR			SENIOR		
1.	Allan Simm	38	1.	Alar Süda	79
2.	Alar Süda	37	2.	Raul Lipp	68
3.	Sulev Tooming	35	3.	Allan Simm	54
VETERAN			VETERAN		
1.	Karl Johannes Kärner	25	1.	Karl Johannes Kärner	50
2.	Viktor Lonski	17	2.	Viktor Lonski	47
3.	Peter Braun	13			
SUPER VETERAN			SUPER VETERAN		
1.	Elmo Kasela	28	1.	Elmo Kasela	62
2.	Leo Aamer	17	2.	Leo Aamer	44
3.	Arvo Lehtla	14	3.	Arvo Lehtla	33
MEESKONNAD			MEESKONNAD		
1.	Sonda	121	1.	Maidla	245
Tambet Leinbock, Andres Leinbock, Rain Salk)			(Mardo Lemendik, Marten Saral, Risto Männi)		
2.	Maidla	113	2.	Maidla 2	233
Mardo Lemendik, Marten Saral, Risto Männi)			(Henry Tammann, Rain Pungas, Ardo Aamer)		
3.	Ontika	104	3.	Ontika	201
(Arvo Simm, Allan Simm, Alar Süda)			(Arvo Simm, Allan Simm, Alar Süda)		

6. Ida-Virumaa ühisjaht Vaivara jahtkonnas!

HEA JAHIMEES!
OLED OODATUD MTÜ IDA-VIRUMAA JAHIMEESTE SELTSI ÜHISJAHILE

VAIVARA JAHIMADEL

19.10.2024 ALGUSEGA KELL 09.30

Jahile on oodatud MTÜ Ida-Viru Jahimeeste selts Juhatus, Revisjonikomisjon, Jahtkondade Esimehed, Ida-Virumaa jahinaised ja kõik kes tunnevad, et on panustanud Ida-Virumaa jahinduse arengusse.

KOGUNEMISE KOHT: Orava talu (Sõtke küla, Sõtke, Ida-Viru Maakond)
TÄPSEM INFO: Andrey Zhebrovskiy 5322 9622

Vajalik eelnev registreerimine jahile ida.viruj@gmail.com / +372 522 5905
Registreerimine lõppeb 14.10.2024

7. Ida-Virumaal toimus praktiline põdraseminar

14. ja 15. septembril toimus Ida-Virumaal Toila spaas jahinduslik seminar, kus käsitleti põdra populatsiooni hoidmist. Lisaks Eesti ekspertidele esinesid ettekannetega ka soomlased.

Seminari avas Ida-Viru jahimeeste seltsi juhatuse esimees ning seminari idee autor ja läbiviija **Marko Vinni**. Vinni sõnul sai idee põdraseminar korraldada alguse murest meie au ja uhkuse, põdra pärast. „Ettekannete teemad panime kokku eesmärgiga anda ülevaade erinevatest kogemustest nii siin kui sealpool Soome lahte. Eraldi käsitlesime valiklaskmist ja selle eeliseid populatsiooni majandamisel,“ selgitas ta.

Tervitused EJS-i poolt tõi tegevjuht **Tõnis Korts**. Ta rõhutas, et jahipidamine kaasaegses ühiskonnas ei ole probleem vaid lahendus ja veelgi enam, nutikas lahendus. „Põder on meie jahinduse alustala ja kõik mis põdraga toimub, mõjutab meid vahetult. Kui põdra populatsioonil läheb hästi, on ka meil hästi ja vastupidi. Meil kõigil on vastutus,“ lisas ta.

Põdra populatsiooni majandamine Ida-Virus

Marko Vinni rääkis põdra populatsiooni majandamisest maakonna näitel nelja aasta perspektiivis. Vinni sõnul on sellel ajal olnud Ida-Virumaal oma n-õ küttemise struktuur. Ta tõi ka ilmeka näite, mida näitab küttemise praktika tegelikkuses selle kohta, kui jahimeeste sõnul vasikaid ei ole. Järgneva aasta küttemistulemuste analüüs näitab, et 1,5-aastaseid loomi on oluline osa kogumahust.

Samuti tuli jutuks pullide kütmine. Vinni sõnul on siin arenguruumi. Osa pullidest kütitakse liiga vara. Vinni sõnul tuleks hoida neid pulle, mis on perspektiivsed ja anda neile võimalus. Tema sõnul on oluline teada ka lehmade viljakusnäitajaid. Selleks omakorda on vaja uurida kütitud lehmade emakaid. Nende kogumine aga pole lihtne, sest tihti ei mõisteta selle tegevuse vajadust.

Vinni sõnul on kahjustuste osakaal tugevalt langenud ja sealtpoolt küttemissurvet pole. Tal olid ettekande lõpuks ka oma ettepanekud:

- Reeglid tuleb kokku leppida sadamas – merel olles ei saa enam reegleid muuta!
- Meelekindlust – asurkonna tugevaks kasvatamine vajab aega ja sihipeärast tööd!
- Leppige naabritega reeglid kokku – ühine asi! Põdrapullid võivad sügisel liikuda 50 km raadiuses!
- Määrake liimit, mis jagub kolmega, et oleks võimalik üldse struktuurselt kütida (33, 33, 33)!
- Tehke endale asurkonna struktuur ja arvukus selgeks, selle järgi planeerige kütmine!! Tööriistu selleks tänapäeval jätkub!
- Lehmade küttemisel eelistage noorloomi ja vanu – kes veel ei too või enam ei too vasikaid!
- Hetkeline vasikate puudumise tunnetus ei pruugi tõele vastata!
- Surve küttemisele puudub!

Ülevaade põtrade asurkonnast

Järgnevalt andis ülevaate põtrade seisust Eestis ja Ida-Virumaal Keskkonnaagentuuri eluslooduseosakonna juhtivspetsialist **Rauno Veeroja**.

Tema sõnul on vasikate protsent väiksem kui eelnevatel aastatel. See on tingitud osaliselt kiskjate rohkusest, aga ka suuremast küttemissurve. „Hunt on viimase 30

aasta kõrgemal tasemel ja karu pole sajandeid sellisel hulgal olnud. Ka kütitavate hulgas oli vasikaid vähem. Meie soovitus on viimastel aastatel olnud mitte kütida vahekorras 1:1:1 vaid vasikaid 24-30%. Oluline on just see, mis metsa alles jääb, mitte niivõrd see, mis kütitakse," selgitas Veeroja.

Kõneleja rääkis ka vanuselisest struktuurist Ida-Virumaal. Kühvelsarvede algeid tuleks hoida. Kui näiteks neljajarulisel sarvel on kühvli osa vähemalt pool, siis tuleks sellise isendi kütimisest hoiduda. Lisaks jagas Veeroja soovitusi, mis on toodud ka ulukiseire aruandes.

Rajakaamerate kasutusest

Veeroja ettekande teine osa oli rajakaamerate kasutusest eluslooduse seires. Neid kasutatakse hundi puhul juba üle 10 aasta. Rajakaameraid kasutatakse ka kaitsealuste liikide seires.

2018. aastal kasutati esmakordselt REM-i (*Random Encounter Model*) ehk juhusliku kohtamise mudelit arvukate liikide hindamisel. Veeroja selgitas, milleks see meetodika hea on ja kuidas seda kasutada.

Samuti rääkis ta liigutustarkvara prototüübi loomisest. Kaamerad on kuu aega metsas ja kokku on 90 000 fotot. Seal on igasuguseid fotosid, millest paljud pole asjakohastest objektidest. Need töödeldaks ära ja saadakse mittevajalikust lahti. 2023. a. soetati Keskkonnaagentuurile 700 uut kaamerat.

Põtrade peibutamine

Järgneva päevakorra teemana rääkis **Mario Traks** põtrade peibutamisest. Põtrade häälsused sõltuvad sellest, millises piirkonnas loom elab. Eestis on 1,36 lehma pulli kohta. Pullide mulksumine algab juba augustis ja kestab kuni oktoobrini.

Traks tegi ülevaate ka jooksuaja harjumustest ja märkidest loodusest. Selgitas ja tutvustas, mis on trampad ehk kiimalohud. Rajakaameraga trampa juures saab päris palju infot loomade kohta. Rääkis ka põtrade harjumustest jooksuajal. Liiguvad paaris, aktiveeruvad näärmed ja pullidel suurenevad kaelalihased ja pakseneb kaelapiirkonna nahk.

Samuti rääkis, kuidas peibutamist ette valmistada. Tutvustas ka erinevaid lõhnasid ja muid peibuteid. Hommik on ettekandja sõnul peibutamiseks parem kui õhtu. Tutvustas ka valiklaskmise eelistusi ja rakendamist peibutusjahil.

Ulukipopulatsiooni majandamine Soomes

Peale lõunapausi said sõna külalislektorid Soomest. **Jani Kõrhämö** Soome ulukikeskusest (*Riistakeskus*) rääkis, kuidas Soomes ulukipopulatsioone majandatakse, kuidas põtrade haldamine, küttimine ja planeerimine käib, aga ka kuidas suhestuvad põdrad suurkiskjatega. Soomes on 15 piirkonda, mille kaudu töö käib. Seal on umbes 300 ulukihoolduse ühendust. Need korraldavad ulukite alaseid uurimusi ja laskekatsed. Üks olulisi ülesandeid on põdraga seotud maksustamine jahilubade kaudu. Soomes on ka *luonnonvarakeskus*, mis on teaduslik uurimisasutus.

Soome põdraasurkond on 20 aasta jooksul vähenenud. 2000-ndatel oli arvukus poole võrra suurem kui praegu. Sellest tulenevalt kahjud tõusid ja kriitikat jahimeeste suunal oli palju. Siis hakati arvukust vähendama. Selle vähendamisega aga halvenes ka asurkonna struktuur.

Soomlased tegid kaks aastat põdra ohjamiskava. Soomes on 59 põtrade ohjamisala, mis ei kattu halduspiiridega. Enne seda põtra majandati ainult kitsal alal ja ei teatud, mida ümbruskonnas toimub.

Põdramajanduse piirkonnad loodi selleks, et seada piirkonnale ühine eesmärk. Soomes saab põdraloo alates 1000 ha. Jahihooaeg täismahus algab oktoobri keskel, kui paljunemise hooaeg on möödas. Enne seda on varitsusjaht. Põhja-Soomes on kaks erinevat hooaega, jooksuajal jahirahu, enne ja pärast seda toimub küttimine.

Soomes on olemas põdrakahjude hüvitamise riiklik süsteem, raha tuleb põdralubade maksust. Eelmise hooajal kütiti 32 345 põtra. Vasikaid nendest 48%. Selles osas on erinevused Eestiga. Kõige suurem on piirkonniti saak 2 isendit 1000 ha kohta. See puudutab Lõuna- ja Lääne-Soomet.

Soomes on vasikate juurdekasv vähenenud. Lõuna-Soomes on ka vasikate kaal vähenenud ja selle üheks põhjuseks peetakse kuumastressi. Teaduslikus plaanis tuleks vaadata suurkiskjaid ja sõralisi koos, aga kahjuks pole see võimalik, kuna poliitika sekkub. Hundid söövad ära kolmandiku põdra varudest ja kus on karud, seal on mõju veelgi suurem. Hundi levila on 20 aasta jooksul suurenenud.

Piirkondlikud ulukinõukogud koosnevad erinevatest esindajatest ja seavad põdra eesmärgid kolmeks aastaks. Eesmärkide seadmisel arvestatakse ka seda, kui suured võiksid olla kahjud. Eesmärgid seatakse ka struktuurile. Nad arvutavad välja ka, kui palju peaks eesseisval hooajal küttinga. Kuulatakse ka jahimeeste ettepanekuid.

Jahiseltsid taotlevad jahilube, olles eelnevalt tutvunud andmetega. Need on avaliku võimu otsused ja neid võib vaidlustada. Otsustes võidakse määrata, milliseid põtru võib küttinga. Jahimehi ei taheta mitte sundida vaid koolitada.

On loodud elektrooniline süsteem – *Oma Riista* (Jahise analoog Soomes). Selle kaudu saab vaatlusi esitleda. Seal peab olema kirjas ka jahipealiku (seltsi esimehe) nimi. Sinna saab sisestada ka küttingisandmed. Pullide puhul sisestatakse ka sarveandmed. Samuti sisestatakse vaatlused.

Põtrade majandamine jahiseltsi vaatest

Soome jahimeeste liidu esindaja **Teemu Simenius** käsitles oma ettekandes asju jahiseltsi koha pealt. Jahiseltsid on pindalalt 3000-10 000 ha. Lõuna-Soomes on väikesed jahiseltsid (500 ha), kus tegutsevad peamiselt valgesaba-hirved. Põdrale on vaja minimaalselt 1000 ha.

Jahipidamise õigus on seal kuulunud traditsiooniliselt maaomanikule. Soomes annavad maaomanikud jahiseltsile õiguse tasuta küttinga, ei ole rahalist renti. Keskmiselt on 1000

ha kohta 20 jahimeest. Jahipealik valitakse, see on vabatahtlik amet, aga vastutusrikas. Saadud saagi kohta tehakse märkmed elektroonilisse süsteemi hea meelega ja kohusetundlikult. See on oluline arvestuse jaoks. *Oma Riista* märkmed mõjutavad kõige enam küttimismahtude määramist. Jahiseltsi tasandil tehakse jäljeloendust. Jahiseltsid annavad oma hinnanguid põtrade arvukusest.

Maaomanikud ja jahimehed usaldavad üldiselt ametlikku arvukust. Maaomanikud soovivad väiksemat arvukust kui jahimehed. Soomes ei ole põtra liiga palju. Neli põtra 1000 ha kohta oleks palju, siis tekivad kahjud. 2,5-3 isendi tihedus 1000 ha kohta on seal, kus suurkiskjaid pole. Suurkiskjate arvukus tõuseb ja põtrade arvukus hakkab langema. Soomes on nüüd tekkimas olukord, et suurkiskjatega tuleb arvestada, aga maaomanikud ei taha arvukust suurkiskjate arvelt tõsta. Kui seda mitte teha, võib põtrade arvukus langeda. Sobiv eesmärk lepatakse kokku ulukinõukogudes.

Põdra majandamisest Eestis

Põdrast ja selle majandamisest Eestis rääkis **Priit Vahtramäe**. Tema sõnul me ei tea täpselt, palju meil loomi täpselt on. Seda on aga vaja teada, et võtta vastu õigeid otsuseid. Meil on soov küttida sama palju kui headel aegadel, aga ressursid ei võimalda. Alates 2018. aastast hakkasime küttima põhikarja, mida ei tohiks teha.

Vahtramäe näitas ja analüüsis Ida-Virumaa küttimist 2023. jahihooajal. Siis tutvustas küttimise ajalugu Eestis. 2013. aastani reguleeris seda riik ja põtrade arv kahekordistus. Alates 2013. aastast tuli uus jahiseadus ja küttimise suurenes. 2018. ja 2019. aastast oleksime pidanud küttimist tagasi hakkama hoidma.

Edasi tulid näited lektori oma jahiseltsi kohta. Vahtramäe on pikki aastaid oma jahiseltsis põtrasid teadlikult majandanud ja saavutanud häid tulemusi nii küttimismahtudes kui ka juurdekasvus. Tema sõnul ei tohiks küttida põhikarja isendeid. Vahtramäe töö hulgaliselt näiteid elust enesest rikkaliku fotomaterjali näol, mis tema arhiivis on.

Ülevaade Eesti-Läti põdraprojektist

Päeva lõpetas uue Eesti-Läti põdraprojekti tutvustamisega **Endrik Raun**. Eesti ja Läti on alustanud rahvusvahelist koostööd põtrade kaelustamise projektiga *MooseBelt*. Projekti rahastatakse EL-i poolt läbi Interreg meetme, mis rahastab EL-i regioonide ja riikide vahelist koostööd.

Eestist osalevad projektis Maaülikool ja Eesti Jahimeeste Selts. Plaanis on kaelustada 2025. aasta jaanuarist alates elektrooniliste jälgimisseadmetega kokku 40 põtra (20 Eestis ja 20 Lätis) ja jälgida nende piiriüleseid liikumisi kolme aasta jooksul. Uurimistöö tulemustest peaks sündima tõhus abi ulukibioloogidele, jahimeestele, transpordiametile jt organisatsioonidele oma tegevuste planeerimisel meie suurima ja kindlasti ka jahimajanduslikult tähtsaima looma osas.

Eesti poolt esindavad projekti Pärnumaa Jahimeeste Liidu esindaja Liisu Aulik, EJS-i juhatuse liige Endrik Raun ja Maaülikooli metsaökoloogia kaasprofessor, vanemteadur Kalev Jõgiste.

Päeva lõpetamine

Päeva lõpetas Marko Vinni, kes tänas kõiki osalejaid ja lektoreid. Ta kutsus kõiki osalema ka pühapäeval praktilisel põdrapeibutamise õppusel maastikul, mida viivad läbi Mario Traks ja Endrik Raun.

EJS tänas Ida-Viru jahiseltsi ja Marko Vinnit väga hea ja sisuka seminari eest ja tähelepanu osutamise eest meie jahinduse alustala – põdra hoidmise vajalikkusele.

Mõtted, mis osalejad said vabalt kirja panna tahvlile pealkirja all: Kuidas saame oma otsustega tagada põdra asurkonna stabiilse seisundi?

- Meil on vastutus
- Varu on alati hea
- Kūhvetsarvede osakaal väheneb
- Sugupoolte tasakaal on oluline – suuremad sarved
- Jahimeeste koolitus
- Tõesed loendusandmed
- Valiklaskmine

Praktiline põdrapeibutamine metsas

Teisel päeval toimus Ida-Virumaa põdraseminari teise osana praktiline põdrapeibutamine metsas. Peibutus toimus Voka jahtkonna jahimaadel. Kohaks oli valitud piirkond, kus eelduste kohaselt oli kõige suurem tõenäosus põtra välja peibutada või vähemalt lootust, et mõni põdrapull pulmahüüdele vastaks.

Koht piirnes karjäärialaga, kaevandatud turbaväljade ja suurte metsade piirneva alaga. Hommikul kella kuueks olid ennast varakult voodist välja ajanud 16 jahihuvilist, kes soovisid eelmise päeva teooria ka praktikas üle vaadata.

Jagasime ala kaheks osaks, paremale poole läks põtra peibutama Mario Traks ja vasakule poole Endrik Raun. Huvilised jäid teele pingeliselt ootama ja jälgima, mis edasi juhtuma hakkab. Mario peibutusmulksumisi oli vahepeal isegi kuulda. Kuid kahjuks keegi sellele hüüdele ei reageerinud.

Pärast kahte tundi pingsat ootamist ja binokliga kaugusesse vaatamist, pidime tõdema, et täna pole see päev, kus mõni põdrapull sooviks tehiserivaaliga põdralehma pärast konkureerida ja selleks korraks lugesime peibutuse lõppenuks.

Mario info kohaselt olid alal lehm vasikaga ja üks noor põdrapull, aga keegi neist ei reageerinud peibutusele, pigem liikusid kogu aeg vaikselt Mariolt eest ära. Ka selgitas Mario, et seal olid ka värsked viie hundi jäljed (kahe vana ja kolme noorlooma omad). Tee peal vaatlust tehes märgati hundijälgi ja ka kahte põdrajälge, seega loomi liikus ja sealkandis toimetamas olid. Endrikul ei õnnestunud kedagi märgata peale värskete põdrajälgede.

Hommikuse sessiooni lõppedes tegi Mario kohale tulnud huvilistele väikese koolituse, kuidas põtra peibutada läbi häälte ja milliseid lõhnu ja abivahendeid kasutada.

Korraldajate sõnul tundus, et keegi ei kahetsenud, et nii varakult tuli ennast voodist välja sundida. Ilm oli ilus ja selge, ning temperatuuri näitas lausa 17 kraadi. Soe ilm võib olla ka üheks põhjuseks, miks põdrad pole veel õiget pulmahoogu ülesse saanud.

„Koolitusest võtsid osa ka meie partnerid Soomest. Teemu Simenius (Soome jahimeeste seltsist) ja Jani Kõrhämö (Soome ulukikeskusest). Lõpetatuseks võikski öelda, et suurim tunnustus antud seminari läbiviimiseks oli see, et Soome spetsialistid tundsid väga huvi meie tegemiste vastu ja võtsid ise ka suurima rõõmuga tegevustest osa. Lisaks soovisid nad saada kõikide Eesti esinejate ettekandeid endale. Seega igal juhul seminar õigustas ennast ja oli nii läbiviijatele kui ka osalejatele õpetlik ja huvitav,“ tõdes seminari korraldaja **Marko Vinni**.

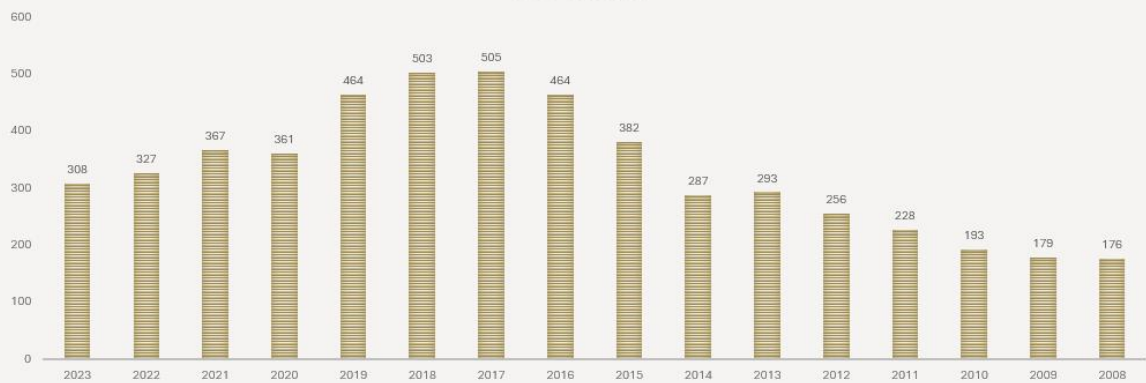
8. Ettekanne põdraseminarilt – „Põdra populatsiooni majandamine Ida-Virus“

Põdraseminar 14.09.24

KUIDAS HOIDA PÕDRA ASURKONDA STABIILSENA

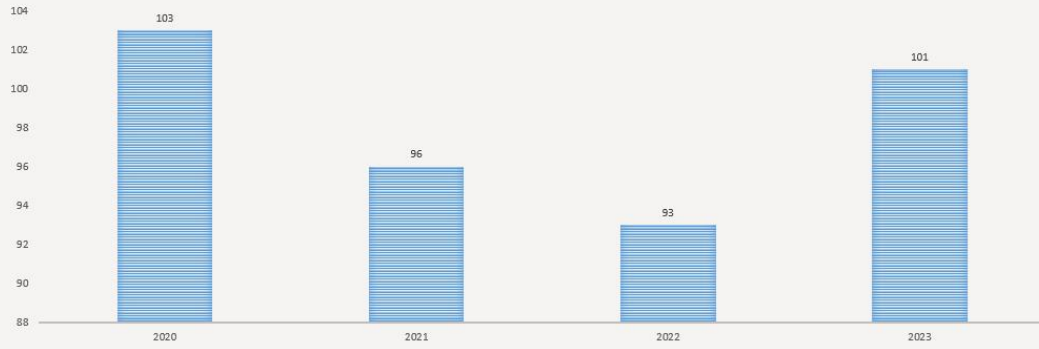

KÜTTIMINE

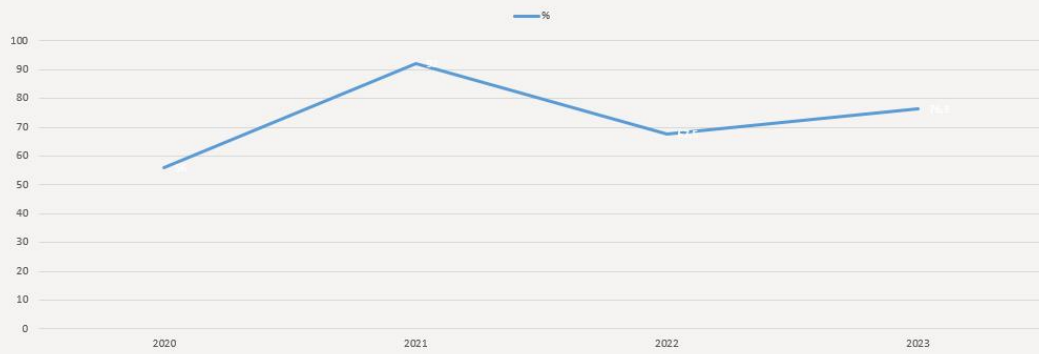

KÜTTIMISE TÄITMISE %

KÜTITUD PÕTRADE BIOPROOVID

Põtrade keskmine vanuseline kütmine	2020		2021		2022		2023	
	Pullid	Lehmad	Pullid	Lehmad	Pullid	Lehmad	Pullid	Lehmad
Alajõe	Andmed puuduvad	Andmed puuduvad	2,5	4,1	Andmed puuduvad	Andmed puuduvad	Andmed puuduvad	Andmed puuduvad
Anguse	Andmed puuduvad	Andmed puuduvad	0	0	Andmed puuduvad	Andmed puuduvad	Andmed puuduvad	Andmed puuduvad
Auvere	4,1	Andmed puuduvad	3,9	3,4	3	5,8	2,6	2,25
Avinurme	3,3	5,3	3,5	2,8	3,31	5,57	3,7	2,8
Kauksi	Andmed puuduvad	Andmed puuduvad	2	2	2,16	8,75	3,37	3,5
Kikla	1,8	2,1	3,8	5,9	2,5	4,8	3,5	4,8
Kivimõme	5	5,6	3,9	8,1	6,5	3	7	4,8
Kivõli	3,1	4,25	3,4	3,3	2,5	4,37	3,5	5,87
Kohtla-Nõmme	2,1	4,25	2,5	6,5	1,8	7,75	4,25	3,62
Kuremäe	4,75	5,25	1,5	2,5	4	4,33	3,33	4,83
Kurtna	Andmed puuduvad	Andmed puuduvad	4,3	3,9	4	4,75	3,1	3,5
Lohusuu	3,9	2,25	2,4	4,6	4,3	5,8	3,33	3,37
Maidla	2,5	4,25	2,3	7,5	4,16	5,71	5	5,2
Mäetaguse	6,6	7,3	2,3	2,1	Andmed puuduvad	Andmed puuduvad	1,83	1,5
Narva	3	5	2,2	7,3	2,6	4,25	4	2,5
Oonurme	Andmed puuduvad	Andmed puuduvad	6,1	3	3,41	2,5	2	4
Ontika	2	3,5	4,7	8	2,66	4,25	4,3	7
Permisküla	4,3	5,1	2,5	10,7	2,4	3	6,5	10,6
Remniku	3	2	5	5	2,33	4,1	6,8	4,6
Silamäe	4,3	3,7	3,6	3,3	5,2	2,55	6,9	3
Tamme	4,6	3,5	3	2,5	3	3,75	5,16	3,75
Tudulinna	2,8	2,5	2,5	3,3	Andmed puuduvad	Andmed puuduvad	1,9	2
Vaivara	5,1	4,25	3,3	3,7	3,37	5,62	3,91	5,9
Voka	1,9	2,5	3,8	7	2,8	6,33	3,78	7,08
Keskmine	3,5	4	3,26	4,8	3,03	4,4	4,08	4,38

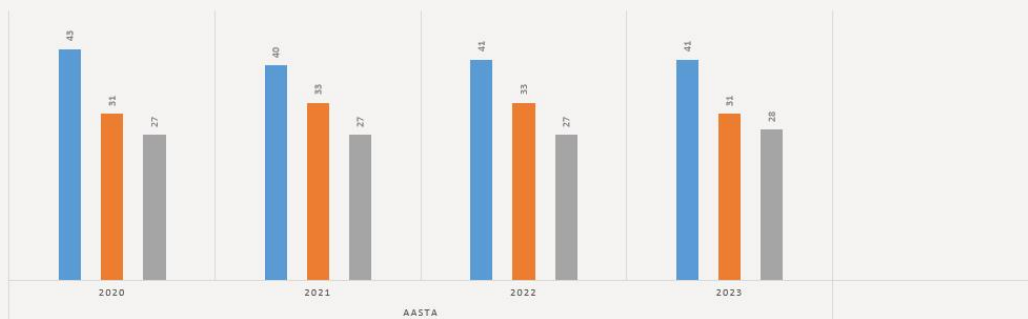
9/16/2024

SAMPLE FOOTER TEXT

KÜTTIMISE STRUKTUUR

■ Pullid ■ Lehm ■ Vasikas

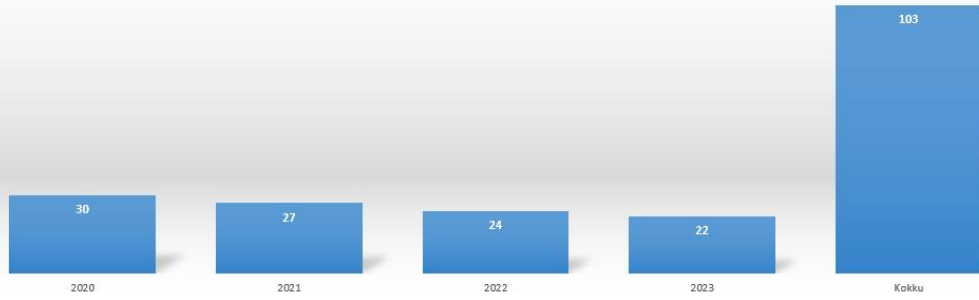

9/16/2024

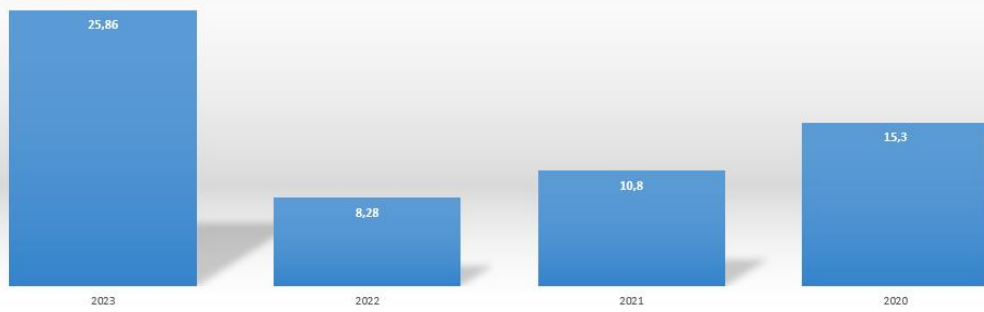
SAMPLE FOOTER TEXT

Oleks saanud säästa, kui kütikas struktuurselt 33;33;33

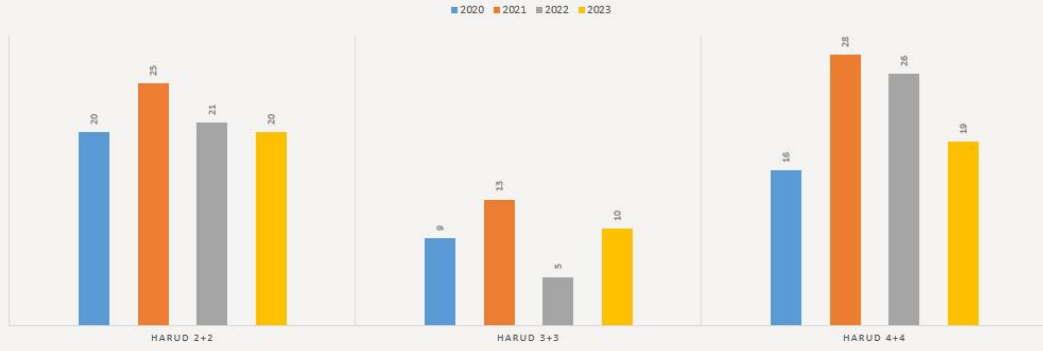

1,5 a kütitud loomade % kogu populatsioonist

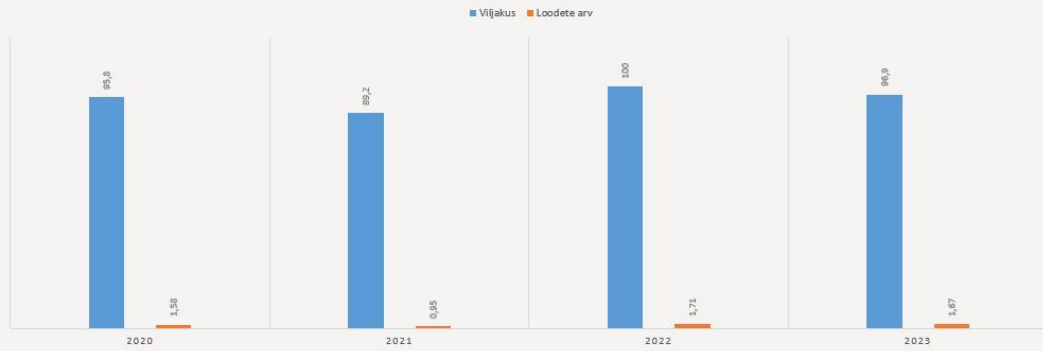

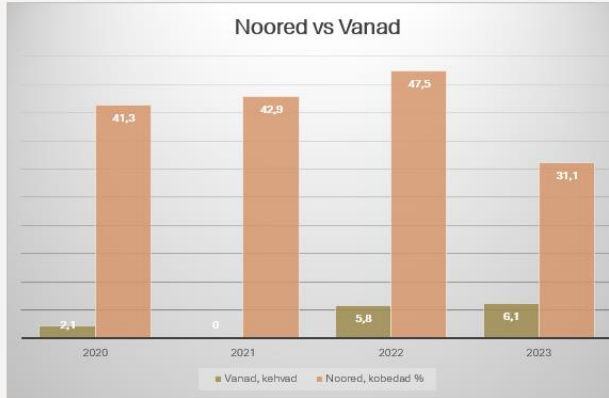

PULLIDE VANUSERÜHM 1,5-3,5.A

PÕDRALEHMADE VILJAKUSNÄITAJA

Ida-Virumaa Järimetsä Seis 1948

nda 3 vasakult paremale: harude koguarv, tabelis vastava harude arvuga PULLIDE ARV

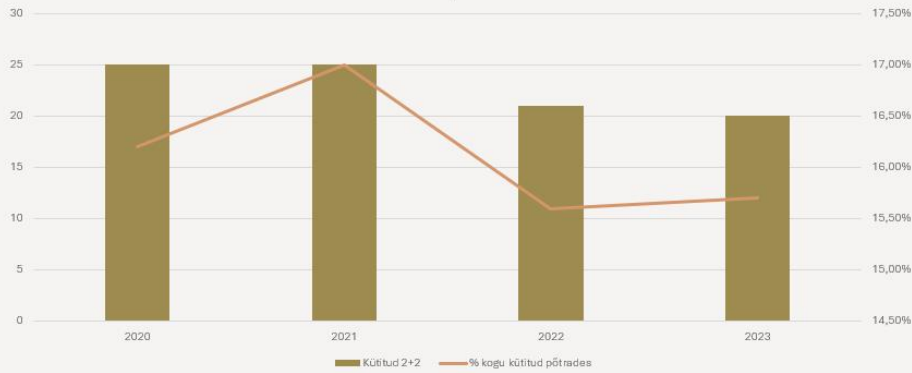
Ida-VIRU 2023 arv	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Kokku	Keskmine harude arv ühel sarvel
VANUS	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1,5	19	4	5	2																30	1,33
2,5	1	4	10	1																17	1,94
3,5	1	3		4	1	3	2													13	3,27
5	2	1		2	3	4	3	1	1	1	1									18	3,78
7					1	1	1	2												6	4,6
9					1	1	1	1	2	1	1	1	1							4	5,98
>10,5						2	1	2	1	1	1	1	1							7	5,43
Kokku	20	10	19	3	6	7	10	6	2	6	1	1	1	1	1					94	2,85
1,5-3,5 a N	20	10	19	3	6	7	10	6	2	6	1	1	1	1	1	0	0	0	0	60	1,93
>= 4,5 a V	20	8	18	3	4	2	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	34	4,48
%																					
N																					
V																					
N		46								14										60	
V		3								31										34	
N%																				63,8	
V%																				36,2	
Vahuselts	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kõik kokku	20	10	19	3	5	7	9	6	2	4	1	1	1	1	0	0	0	0	0	94	2,9
Kõik %	22,2	11,1	21,1	3,33	5,56	7,78	10,67	6,67	2,22	4,44	1,11	1,11	1,11	1,11	0	0	0	0	0	100	

Kuni 2-e haruliste pullide kütamise eelised

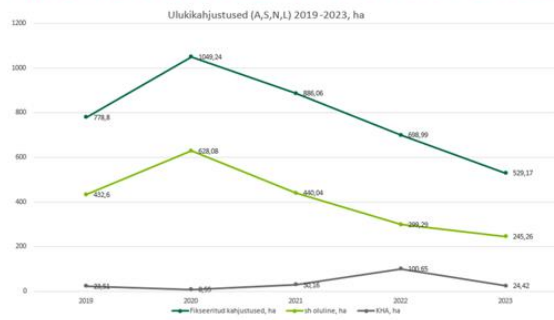

2-he haruliste pullide kütmine

RIIGIMETSA ULUKIKAHJUSTUSED

NOORTE METSAD KAHJUSTAMINE RMKS 2023

Metskond	A,S,N,L kokku	Kahjustatud ha	Kahjustuse protsent, %
Alutaguse	19 642	13.178	0.07%
Hiiumaa	7 448	31.804	0.43%
Ida-Harjumaa	15 891	3.751	0.02%
Ida-Virumaa	21 424	38.421	0.18%
Jõgevamaa	21 288	66.889	0.31%
Järvamaa	17 217	49.403	0.29%
Lääne-Harjumaa	5 716	8.996	0.16%
Läänemaa	10 895	0	0.00%
Lääne-Virumaa	27 386	30	0.11%
Põlvamaa	18 066	32.599	0.18%
Pärnumaa	19 404	31.541	0.16%
Raplamaa	18 827	23.938	0.13%
Saaremaa	7 162	0.934	0.01%
Tartumaa	18 961	23.706	0.13%
Valgamaa	16 899	36.931	0.22%
Viljandimaa	21 952	100.65	0.46%
Võrumaa	13 691	35.327	0.26%
Vandra	21 440	1.552	0.01%
Grand Total	303 308	529.18	0.17%

Lõpetuseks

- Reeglid tuleb kokku leppida sadamas – merel olles ei saa enam reegleid muuta!!
- Meelekindlust – asurkonna tugevaks kasvatamine vajab aega ja sihipärast tööd!!
- Leppige naabritega reeglid kokku – ühine asi!! Põdrapullid võivad sügisel liikuda 50km raadiuses!!
- Määrake liimit, mis jagub 3-ega – et oleks võimalik üldse struktuurset kütida!! 33;33;33
- Tehke endale asurkonna struktuur ja arvukus selgeks, selle järgi planeerige kütimine!! Tööriistu selleks tänapäeval jätkub!
- Lehmade kütimisel eelistage noortloomi ja vanu – kes veel ei too või enam ei too vasikaid!!
- Hetkeline vasikate puudumise tunnetus ei pruugi tõele vastata!
- Surve kütimisele puudub!!

TÄNUD KUULAMAST! Edukat ja mõtestatud jahti!!

9. Riskiloomadelt peaproovide kogumise lepingu NR 3-3/81 ja vaksineerimise järelkontrolli lepingu NR 3-3/153 kokkuvõte

Riskiloomadelt peaproovide kogumise lepingu nr 3-3/81 proovide laekumine

Maakond	Kogutavate peade arv	Laekunud peade arv 02.09.2024				Laekunud peade % kogumahust	Kütitud pelguseta riskiloom	Kütitud haige/käitumishäirega loom	Leitud (surnuna)	KOKKU	Inim-pelguseta % plaanist
		Kokku	Kokku	Rebased	Kährikud						
HARJUMAA	100	63	32	31	63	2	0	61	63	2	
HIUMAA	24	8	6	2	33	5	1	2	8	21	
IDA-VIRUMAA	67	37	9	28	55	33	0	4	37	49	
JÕGEVAMAA	59	38	14	24	64	14	0	24	38	24	
JÄRVAMAA	62	35	15	20	56	0	0	35	35	0	
LÄÄNEMAA	42	14	8	6	33	2	0	12	14	5	
LÄÄNE-VIRUMAA	85	68	32	36	80	43	3	22	68	51	
PÖLVAMAA	42	35	15	20	83	18	0	17	35	43	
PÄRNUMAA	124	62	34	28	50	16	29	17	62	13	
RAPLAMAA	64	35	16	19	55	6	1	28	35	9	
SAAREMAA	68	45	32	13	66	1	0	44	45	1	
TARTUMAA	77	68	27	41	88	24	0	44	68	31	
VALGAMAA	44	14	8	6	32	3	0	11	14	7	
VILJANDIMAA	79	22	19	3	28	12	0	10	22	15	
VÖRUMAA	63	48	11	37	76	19	0	29	48	30	
Kokku	1000	592	278	314	59	198	34	360	592	20	

Metsloomade vaksineerimise järelkontrolli lepingu nr 3-3/153 proovide laekumine

Maakond	Kogutavate peade arv	Laekunud peade ja verede arv 02.09.2024			Laekunud peade % kogumahust
		Kokku	Kokku	Rebased	
IDA-VIRUMAA	65	0			0
PÖLVAMAA	64	29	10	19	45
TARTUMAA	20	0			0
VÖRUMAA	101	11	3	8	11
Kokku	250	40	13	27	16

Lugupidamisega

Marko Vinni

IVJS juhatuse esimees

